

ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Ναζίμ Χικμέτ: «Νανούρισμα στο γιο μου»

Ερμηνευτικό σχεδιάγραμμα

- Στο συγκεκριμένο νανούρισμα παρατηρούμε την ανάμειξη πεζού με ποιητικό λόγο. Το πεζό είναι σύντομο και έχει τη μορφή εισαγωγής. Ο ποιητής επιθυμεί να τραγουδήσει η γυναίκα του στο άρρωστο παιδί τους ένα νανούρισμα δικό του, διαφορετικό από τα συνηθισμένα, το οποίο στη συνέχεια της υπαγορεύει.
- **Θέμα:** οι προσδοκίες του πατέρα για ηθική και πνευματική προκοπή του γιου του και η προτροπή προς αυτόν για κουράγιο και αγώνα, ώστε να τα καταφέρει.

- **Περίληψη**

Μέσα από το νανούρισμά του ο πατέρας προβάλλει την επιθυμία να ξεπεράσει ο γιος του με θάρρος τις δυσκολίες της ζωής, όπως ο καλός καπετάνιος που κυβερνάει άφοβα το καράβι του στις φουρτούνες. Ονειρεύεται να τον δει να αποκτά με τη μελέτη γνώση

και σοφία για να είναι σε θέση να πολεμά το φόβο και την αμφιβολία. Θα ήθελε ακόμα να τον δει δημιουργικό καλλιτέχνη που να δίνει σχήμα και ομορφιά στην ύλη. Τελειώνοντας το νανούρισμα, συνοψίζει όλα τα χαρίσματα που ευχήθηκε για το γιο του, προτρέποντάς τον να αγωνιστεί για να τα αποκτήσει.

- **Βασική ιδέα:** ο οραματισμός από μέρους του πατέρα του μέλλοντος του παιδιού του. Ο πατέρας προβάλλει τα όνειρα και τις επιθυμίες του για τη μελλοντική ζωή του παιδιού του ευχόμενος το καλύτερο για την ολοκλήρωση και την ευτυχία του.

- **Ενότητες**

1^η ενότητα: [στροφές 1-3] «Κοιμήσου, [...] κι ακουμπάει στον ουρανό...» → προτροπή για θάρρος και αγωνιστικότητα.

2^η ενότητα: [στροφές 4-5] «Κοιμήσου, [...] το πιο ζωντανό σχήμα ...» → ευχή για την απόκτηση γνώσης και καλλιτεχνικού ταλέντου.

3^η ενότητα: [στροφή 6] «Κοιμήσου, [...] κοιμήσου· νάνι...» → προβολή της ιδανικής εικόνας του γιου.

- **Παραδοσιακά χαρακτηριστικά:** κάλεσμα για ύπνο που επαναλαμβάνεται με τη μορφή ρεφρέν, συγκίνηση, σύνδεση με τη φύση.
- Έχει εικόνες, παρομοιώσεις, συμβολισμούς.
- Ο ποιητής μιλά με το «εγώ» και συμμετέχει στα ποιητικά γεγονότα ταυτίζοντας τον εαυτό του με τον πατέρα που νανουρίζει το παιδί του. Απευθύνεται προς αυτό σε δεύτερο πρόσωπο.
- Η προσωπική παρουσία του ποιητή και τα συναισθήματα / οι επιθυμίες του δίνουν στο ποίημα λυρικό χαρακτήρα.
- Οι προσδοκίες του ποιητή αναφέρονται στο μέλλον. Ο χρόνος που χρησιμοποιεί για να τις παρουσιάσει είναι ο ενεστώτας. Παρουσιάζει εικόνες του μέλλοντος σαν να συμβαίνουν εκείνη τη στιγμή, σαν να είναι πραγματικότητα. Ο γιος του εμφανίζεται να αγωνίζεται, να μορφώνεται, να δημιουργεί στο παρόν.
- Το ποίημα έχει παραστατικές εικόνες. Συνδέονται με τη φύση και ιδιαίτερα με το τοπίο της θάλασσας. Η θάλασσα παρουσιάζεται αγριεμένη, να σηκώνει τεράστια κύματα. Στο καράβι που παλεύει με τα κύματα βρίσκεται ο γιος του ποιητή, που στέκεται στη γέφυρα. Το καράβι αντέχει στη φουρτούνα, γιατί είναι γερό και

οι μηχανές του δουλεύουν σαν την καρδιά του καπετάνιου του. Η εικόνα συμβολίζει τις δυσκολίες της ζωής, τις οποίες το παιδί καλείται να αντιμετωπίσει με θάρρος και γενναιότητα.

- Η γέφυρα του πλοίου μεταβάλλεται σε μια πελώρια αέρινη γέφυρα που συνδέει τις στεριές και πάνω σ' αυτή στέκεται ο γιος του ποιητή, που αγναντεύει. Είναι τόσο θεόρατο το ύψος της, ώστε το κεφάλι του γιου μοιάζει να αγγίζει τον ουρανό. Η εικόνα συμβολίζει τους ορίζοντες που ανοίγονται στο μέλλον και την ανάγκη σταθερότητας και επιμονής στους στόχους.
- Παρουσιάζεται η γεροντική μορφή του γιου, με ρυτίδες και άσπρα μαλλιά, με πρόσωπο που παραμένει όμορφο, επειδή φωτίζεται από τη γνώση.
- Κυριαρχούν ήχοι, χρώματα, σχήματα. Τα χέρια του γιου χαϊδεύουν το μάρμαρο και του δίνουν μορφή και έκφραση. Η εικόνα παραπέμπει στην καλλιτεχνική έμπνευση και δημιουργία.
- **Γλώσσα:** απλή δημοτική.
- **Ύφος:** προτρεπτικό.
- **Εκφραστικά μέσα:** μεταφορές, προσωποποιήσεις, μετωνυμίες [=χρησιμοποιείται άλλη λέξη αντί γι' αυτή που κυριολεκτείται], επαναλήψεις, σημεία στίξης.